

Musa Porome

Nhân đọc email của Vinh Thanh trích lời bình luận trong mạng xã hội facebook của ông Ts. Quê hương Địch Cn phê bình và cuộc đấu tranh đòi chính quyền Việt Nam trao quyền bên đũa cho dân tộc Champa qua tiếng nói của Hội Đồng Phát Triển Văn Hóa và Xã Hội Champa có trụ sở tại Sacramento thuộc tiểu bang California, Hoa Kỳ đã làm cho tôi không ngừng nghĩ và đặt bao nghi vấn liên quan đến những sinh hoạt của một võ khoa bên này. Trích nguyên văn lời bình luận của Ts. Quê hương Địch Cn dưới đây để chúng ta cùng nhìn xét thử nào là con người thật, con người nông công nhân và sai lầm của ông Tiến Sĩ này.

Có mấy ý muốn trao đổi với VT và xa-ai Ysa: VT trách các hội đoàn Chăm, không dám vì lợi ích của Chăm: "...cham mà khi có thể chấp đấu tranh quyền lợi cho Chăm như Bên Đũa, ra mặt sách lược sòng Chăm, Địch hời hợt bàn về Chăm thì ít thấy Chăm tham gia, những khi chấp tín người người Kate hay Ramuwan thì hăng hái, Chăm VN cũng vậy". Tôi không bàn đến hội hời, và niềm tin tôn giáo, tôn trọng sự riêng tư. Quyền lợi cho Chăm sao họ không đến, theo tôi tìm hiểu: Đòi quyền Bên Đũa ai cũng muốn nhưng không tham dự, vì sao? Do họ không tin vào cách đấu tranh kiểu xưa qua đài HDPTVHCP, không đem lợi ích thật. Địch tiếp tục cuộc đấu tranh là chính phủ Việt Nam. Chỉ nói suông thì ai nghe, ai giúp? M, Liên Hiệp Quốc? Bậy gì không quốc gia hay chấp nào có quyền can thiệp vào công việc nội bộ của một nước khác. Ví dụ minh họa: Vàng Pao đến nhậm chức tại M, chuần bẻ làm đảo chánh tại Lào, bắt M bắt bớ tù. Bị đấu tranh chính kiến VN và núp dưới cờ để dọa, bắt bắt theo luật VN. M luôn phớt lờ, VN chỉ tiếp tục, quan hệ Việt M vẫn phát triển không ngừng. M dù M vẫn nghe tiếng nói hàng triệu người ở M gốc Việt thì nên công nhận. Quyền lợi M trên hết. Liên Hiệp Quốc cũng vậy, chấp can thiệp hay làm được gì cho lợi ích của nước khác. VT nên hiểu, Chăm kiểu không tin vào cách đấu tranh lợi ích đó, họ đã có lời khuyên, không nghe làm sao họ tham dự được. Có biệt là hiện nay trong nước Việt Nam có 3 "khu tự trị" không? Chính phủ không có quyền vào khu đó khi không có sự đồng ý của ban quản lý khu kinh tế đó. Nếu có cách đấu tranh thông minh hơn, họ không xin theo.

Cần Quang

Đọc qua bài bình luận trên, vài nghi vấn cần đặt ra cho ông Quế Ngọc Đợi Cần biết. Vinh Thanh trách mặt sự người Chăm không cùng nhau đấu tranh vì quyền lợi của dân tộc bản địa như người tha thiết với các lợi ích như Kate hay Ramawan. Lợi nhuận đến cho Vinh Thanh rất thực tế. Vì rằng, báo tố nhân lợi ích mang tính cách tín ngưỡng của người Chăm là trách nhiệm của tầng lớp môn đồ, nhưng báo về quyền lợi của dân tộc Chăm thì khác, nó đòi hỏi đến trách nhiệm của tất cả dân tộc Chăm. Vì thế, Kate hay Ramawan không phải là trách nhiệm báo tố chung, vì đây là lợi ích mang tính cách tín ngưỡng. Thành vậy, mặt tín đồ phải có nghĩa vụ báo tố nhân lợi ích của họ. Chính vì thế, báo tố nhân lợi ích không phải là cuộc đấu tranh của mặt dân tộc. Vì rằng đấu tranh chỉ có thể xảy ra mặt khi cuộc sống xã hội cũng như sự do tín ngưỡng của nhân dân không được chính quyền tôn trọng; quyền sống của dân tộc bị chà đạp; quyền lợi của họ bị tước đoạt và vượt ra ngoài luật pháp quốc gia nói riêng và hiến chương của Liên Hiệp Quốc nói chung. Chính vì nhân như quyền của các dân tộc bản địa Liên Hiệp Quốc đưa ra mà trong đó có chỉ ký của chính quyền Việt Nam, nhưng chính

quyền Việt Nam không tôn trọng

. Đây là đề tài mà Hội Đồng Phát Triển Văn Hóa và Xã Hội Champa đang đấu tranh. Tức rằng Ts. Quế Ngọc Đợi Cần cùng nhóm bạn nhún nhún nhau chèn ép, cho đây là cách đấu tranh lợi ích không mang lợi ích quốc gia. Ông Cần cùng đồng bạn nên biết rằng toàn thể anh em thành viên trong tổ chức Hội Đồng Phát Triển Văn Hóa và Xã Hội Champa không mù quáng, nhưng biết rõ ai là đối tượng đấu tranh của mình, nên rất khéo léo và dè dặt trước mặt sự kiện trong cuộc đấu tranh lâu dài này.

Cần nên biết rằng đây là chính quyền Việt Nam chỉ không phải ông Quế Ngọc Đợi Cần hay ông Thành Đài cũng như Chế Linh đâu nhé!

Mục tiêu đòi quyền lợi cho các dân tộc bản địa tại Việt Nam dĩ nhiên cần đến sự hợp tác thống nhất giữa hai đối phương, tức là giữa chính quyền Việt Nam và tổ chức đấu tranh đòi quyền dân tộc bản địa. Nếu mục nói chuyện về chính quyền VN thì chúng ta cần đến mặt tổ chức

mang tính qu c t đ ng liên hi p. H i Đ ng Phát Tri n Văn Hoá và Xã H i Champa không th t i n đ n g p Th T ng Vi t Nam nên ph i m n di n đ n Liên Hi p Qu c đ b y t nguy n v ng c a nhân dân Champa mu n gì đ r i c quan LHQ s dùng quy n c a mình h u làm áp l c yêu c u chính quy n Vi t Nam ph i th c thi nguyên v ng c a dân t c Champa b n đ a theo đúng hi n ch ng đã đ ra. M c khác, H i Đ ng Phát Tri n Văn Hoá và Xã H i Champa còn g i phái đoàn đ n g p các nhà ngo i giao cao c p trong chính quy n M , Pháp, Anh và t ch c dân t c B n Đ a Á Châu có tr s t i Thailand đ yêu c u giúp đ can thi p vào s ki n.

M t khi H i Đ ng Phát Tri n Văn Hoá và Xã H i Champa nh n th y ti ng nói c a mình không đ s c m nh, nên đã h p tác v i hai nhóm dân t c b n đ a khác i Vi t Nam, đó dân t c b n đ a Khmer Krom thu c vùng đ ng b ng sông C u Long và dân t c b n đ a Tây Nguyên đ cùng đ a ti ng nói và nguy n v ng chung lên di n đ n Liên Hi p Qu c. H i Đ ng Phát Tri n Văn Hoá và Xã H i Champa là m t t ch c ch tr ng đ u tranh b t b o đ ng, không ch ng phá qu c gia nào và s n sàng h p tác v i b t c chính quy n nào nh m gi i quy t nh ng mâu thu n v i nhau, ch không nh Qu ng Đ i C n cùng nhóm b c nh c hi u theo i điều ngoa.

L i bình luận c a Qu ng Đ i C n trong bài trao đ i v i Vinh Thanh làm tôi liên t ng đ n bài vi t c a ông Ts. Thành Đài tr c kia. Ph i chẳng hai ông Ti n Sĩ này là hai nhân v t cùng t t ng, nên lúc nào cũng ca t ng l n nhau và có cùng chí h ng b c nh c c u an vì i ích cá nhân, ch mong có cái TA to t ng? Hai ông nên ý th c r ng ch tr ng c a H i Đ ng Phát Tri n Văn Hoá và Xã H i Champa không nói suông nh Qu ng Đ i C n bình luận, nh ng đã th c hi n r t nhi u cu c g p g gi a nh ng t ch c phi chính ph (NGO) và đã t ng g p nhi u v l nh đ o cao c p trong l ng vi n và các v ngo i giao trong chính quy n Hoa K nh u. K t qu đ t nhi u nh ng không thu n nói ra i đây.

Qu ng Đ i C n nói "*Bây giờ không qu c gia hay t ch c nào có quy n can thi p vào công vi c n i b c a m t n c khác.*" Đúng, ai cũng bi t t x a nay. Không m t qu c gia nào có quy n can thi p vào công vi c n i b c a các n c khác. Nh ng th c t thì khác

Ts. Cấn: Bình luận nông công nhân và quy định của người Chăm bản địa

Written by Musa Porome

Saturday, 22 November 2014 10:14

---

hơn. Nhưng xét cả Quy định Cấn đây còn quá non sã, thi u t m nhìn vào thực tế. Vì rằng nếu u không có áp lực từ các nước bên ngoài thì làm sao chính quyền Miền Đilen phải gi i thi chính sách đất đai? Tại sao các nước Âu Châu phải la l n về chính sách của Nga đối với Ukrain? Tại sao chính quyền Philippine phải trao trả l i vùng t tr cho dân tộc bản địa Moro? , v.v.

Nếu u m t khi chính quyền của m t quốc gia nào đó tr nên đất đai không tôn trọng nhân quyền và t p t c đàn áp nhân dân của họ thì t t các quốc gia khác s nhúng tay can thiệp.

Quy định Cấn còn đ a ví d minh họa của m t v l nh đ o người Hmong rằng *Vàng Pao đ nh cả i M , chu n b làm đ o chánh i Lào, b M b t b tù. B t đ ng chính k n VN v n t p t c b đe dọa , b b t theo luật VN. M luôn ph n đ i, VN cả t p t c, quan h Vi t M v n phát tr n không ng ng.*"

V n đ ông Vangpao của dân tộc Hmong ở Hoa K hoàn toàn đi ng c v i l i hi u bi t cả Quy định Cấn. Ông Vangpao b tù không vì lý do t ch c cu c đ o chánh i Lào, nh ng vì nh ng chuy n riêng trong công đ ng Hmong t i M đã t t ng l n nhau. Câu chuy n của ông Vangpao r t g n g i v i bi n c trong c ng đ ng Chăm ở Sacramento. Cũng vì người Chăm ở Sacramento mà cả Thi u Tá D ng T n S suýt b tù. Còn n a và con n a. Không c n ông Quy định Cấn nói ra nh ng ai cũng đã bi t tr c năm 1975, i mi n B c b có 3 khu v c t tr , nh ng sau khi đ t n c Vi t Nam th ng nh t thì chính sách t tr đã bị chính quyền tru t ph t lâu. M t p t c ban g giao v i Vi t Nam, nh ng M lúc nào cũng đòi h i chính quyền Vi t Nam phải thi c thi quy n t do dân ch rõ ràng t i qu c gia này . Hay nói m t cách khác , Vi t Nam c n có M ch M không c n Vi t N am đâu.

Hy vọng m t ngày nào đó Ts. Cấn cùng đ ng b n s m ý th c đâu là s b o t n tín ng ng cả

Ts. C n: B nh lu n n ng c n v  quyền của người Chăm b n đ a

Written by Musa Porome

Saturday, 22 November 2014 10:14

---

t ng t n đ  và đ u l  cuộc đấu tranh chung đ  b o v  quyền l i của d n tộc Chăm.